

Energifylket Rogaland

Det moderne Norge ble bygd og industrialisert gjennom at vi klarte å ta i bruk elver og fossefall til kraftproduksjon. Vannkraft er fortsatt bærebjelken i det norske kraftsystemet, og vil være det i overskuelig framtid. Et overordnet mål for energipolitikken er å sikre høy verdiskaping gjennom effektiv og miljøvennlig forvaltning av energiressursene.

Stor tilgang på fornybar, utslippsfri og regulerbar kraft setter Norge i en unik posisjon i verden. Gjennom flere tiår har Rogaland bygget seg opp en stor og differensiert leverandørkjede innenfor olje og gass. Solide rammevilkår og et godt samspill mellom næringslivet og det offentlige har sørget for hele bransjen har fått utviklet seg, og Rogaland Høyre støtter fremdeles trygge og solide rammevilkår for olje- og gassnæringen. I løpet av de neste tiårene skal også Rogaland utvikle sin posisjon innenfor de nye næringene, som havvind, hydrogen, CCS og annen fornybar energi. Mens andre land har jobbet med å få fornybar energi inn på strømmettet siden 1990, har Norge allerede vært forsynt med et tilnærmet fossilfritt strømmettet siden starten på 1900-tallet. De norske vannkraftressursene har gitt industriutvikling, verdiskaping, lys og varme i over 100 år, og vil også være hovedbjelken i det norske energisystemet de neste tiårene.

FN's klimapanel slår fast at kjernekraft må være en del av løsningen på klimautfordringene. Alt ligger til rette for utbygging av kjernekraft i Norge. Vi er et demokratisk stabilt, høyteknologisk samfunn med sterke forskningsmiljøer. Dette er suksesskriterier for trygg utbygging og drift av kjernekraftverk. Norge er dessuten rikt på thorium – mye tyder på at dette grunnstoffet vil bli et anvendelig brensel i fremtidens reaktorer.

Fornybar energiproduksjon på land

Det er helt tydelig at Norge fortsatt har behov for at det produserer mer fornybar energi. Både vannkraft, vindkraft på land og til havs, samt desentralisert, småskala vil være viktige bidragsyttere. Samtidig skal dette behovet balanseres opp mot vern av natur. Rogaland er blant fylkene som har gitt avkall på flest fossefall og avgitt mest natur til vindkraft i hele landet. Vi er derfor allerede en betydelig kraftprodusent i Norge. Samtidig er Norge nå i en posisjon hvor både Statnetts og NVEs analyser peker på at vi går mot et kraftunderskudd i 2026. Det vil derfor være viktig at det produseres mer kraft i Norge, og at prosjekter med lavt fotavtrykk prioriteres.

Rogaland Høyre vil:

- Støtte opp om politikk som i større grad muliggjør oppgraderinger og utvidelser av eksisterende vannkraftverk.
- Motsette seg naturinngrep i vernede vassdrag i Rogaland.
- At konsesjonsbehandlingen av vindkraft på land, der hvor det er lokal oppslutning, gjenopptas så fort som mulig.
- Styrke NVE og underliggende etater i OED for å få opp tempoet på behandling av konsesjonssaker.
- Utrede kjernekraft og thorium som en fremtidig energikilde inn i det grønne skifte.

- Tillate strømdeling mellom flere eiendommer, for å legge til rette for desentralisert småskala kraftproduksjon
- At både kommunene og fylkeskommunen aktivt bruker innkjøpsmakten sin til å fremme lokal fornybar kraftproduksjon, gjennom for eksempel innkjøp av solceller til kommunaleide tak
- Utnytte eksisterende strømnnett på en bedre måte for å unngå unødvendig utbygging av nettkapasitet, blant annet gjennom å støtte løsninger som smartstyring og økt fleksibilitet

Petroleumsvirksomheten

Rogaland Høyre mener Norge fortsatt skal være en produsent av Olje og gass på norsk kontinentalsokkel. De norske oljeressursene har gitt industriutvikling, verdiskaping og store inntekter for landet i 50 år. Dette skal fortsatt sikre arbeidsplassene vi allerede har i kommunene, og bedriftenes videre utvikling.

Rogaland Høyre vil:

- Sikre at petroleumsvirksomheten i Norge kommer industrien på land til gode, gjennom et sterkt fokus på at den fortsatte satsingen skal bidra til arbeidsplasser og eksportmuligheter for norsk industri.
- Støtte opp om politikk som i større grad muliggjør oppgraderinger og utvidelser av eksisterende og nye anlegg til kostnadseffektive og miljøvennlig utbygginger.
- Ha en ny gjennomgang av økonomi og lokale og globale miljøeffekter av elektrifisering av sokkelen. I denne sammenheng om en eventuell elektrifisering alternativt kan skje gjennom å bruke sokkelen som en spydspiss for nye teknologier innenfor havvind, bølge og/eller solenergi.

Havvind

Allerede i dag er bunnfast havvind utviklet på kommersielt grunnlag flere steder i Europa og verden, der deler av norsk industri og rederinæring deltar. For å utvikle norsk leverandørindustri videre er det essensielt at det bygges opp et betydelig norsk hjemmemarked for havvind. Særlig innen flytende havvind er det store industrimuligheter for Norge. Både Statnett og NVEs analyser peker på et kraftunderskudd i 2030, og havvind vil være den eneste fornybarkilden som kan tilføre større mengder energiproduksjon inn i energimiksen til Norge i løpet av det neste tiåret. Mens land som Storbritannia, Skottland, Danmark og Tyskland legger til rette for storstilt energiproduksjon til havs, har det foreløpig stoppet opp i Norge. Solberg-regjeringen la opp til at de to åpnede arealene på Utsira Nord og Sørilige Nordsjø II skulle lyses ut henholdsvis årsskiftet 2021/2022 og første kvartal 2022. Prosessen har nå stoppet helt opp. Rogaland Høyre mener det er særs viktig at regjeringen raskt kommer i gang igjen med den videre utviklingen av havvind i Norge.

Rogaland Høyre vil:

- At det snarest lyses ut areal til havvindprosjekter i de to åpnede områdene på norsk sokkel.
- At arbeidet med å åpne flere nye områder for havvind øker i tempo, herunder bør det vurderes om flere deler av åpningsprosessen kan gjøres parallelt.

- Sikre at havvindsatsing i Norge kommer industrien på land til gode, gjennom et sterkt fokus på at satsingen skal bidra til arbeidsplasser og eksportmuligheter for norsk industri.
- Sørge for en effektivisering av konsesjonsprosessen: Kjøre flere prosesser parallelt i – blant annet kan konsesjonssøknad og MTA/Detaljplan sendes inn samtidig og behandles i parallell av departementet.
- At regjeringen snarest starter opp igjen Samarbeidsforum for havvind, et forum som ble initiert av Solberg-regjeringen for å skape god sameksistens og dialog for nye næringer.

Europeisk energipolitikk

Rogaland Høyre mener Norge er tjent med å være en del av et nordisk og europeisk kraftmarked. Dette sikrer vår forsyningssikkerhet, bidrar til at vi selv unngår å bygge ut massivt mer fornybar energi med tilhørende naturinngrep, og sikrer vår offentlige eide vannkraft sin store verdi. Etter dereguleringen av kraftmarkedet på tidlig 90-tallet, har Norge hatt blant Europas laveste kraftpriser. Dette viser at energisystemet vårt fungerer, selv om vi akkurat nå befinner oss i en unntakstilstand med ekstremt høye strømpriser som følge av skyhøye gasspriser, CO2-priser og tørrår i fjor.

Samtidig er det utvilsomt at Europa, på sin vei mot nullutslipp innen 2050, ikke kan basere seg på utelukkende uregulerbar energi som vindkraft.

Kjernekraft har fungert som en stabil energikilde for Europa i flere tiår, og har få direkte utslipp. I takt med møtende utbygginger av mer uregulerbar kraft, er det feil prioritering å bygge ned ulike kjernekraftanlegg. Samtidig som Europa bygger opp fornybar energi, burde man verne om den regulerbare og faste energikilden som kjernekraft har vært – og fremdeles er i mange land.

Rogaland Høyre vil:

- Sikre at ren og rimelig kraft forblir et konkurransefortrinn for norsk industri også i fremtiden, gjennom et velfungerende kraftmarked og mer utbygging av ny energi i Norge.
- Sikre at norske husholdninger får støtte gjennom perioden med skyhøye strømpriser, ved at staten dekker en del av folks strømregning og betaler tilbake de ekstraordinære høye inntektene den får.
- Støtte opp om energiomstillingen i Europa, men være tydelige på at kjernekraft også har en rolle å spille i den europeiske energimiksen.

Strømstøtte til næringslivet

Rogaland Høyre er bekymret for virkningene av de høye strømprisene for mindre bedrifter. Større industribedrifter har stort sett lange kraftkontrakter og påvirkes i liten grad av midlertidige svingninger i strømprisene, men vil miste konkurransekraft ved vedvarende høye strømpriser. Mange mindre bedrifter har ikke denne muligheten, og har i liten grad sikret seg mot den ekstreme situasjonen som har oppstått denne vinteren. For en del virksomheter utgjør strøm en liten del av kostnadene, og selv de kraftige økningene i strømprisene vi opplever nå har relativt liten betydning. For andre er strøm en avgjørende innsatsfaktor, og strømutfgifter utgjør en betydelig del av kostnadsbasen.

Store variasjoner i hvordan bedriftene rammes, tilsier at det kan være klokt å opprette en søknadsbasert kompensasjonsordning for mindre bedrifter, der ordningen kan avgrenses basert på hvor stor andel av omsetningen strømutgiftene utgjør. Ordningen må også avgrenses til prisområdene i Sør-Norge, og til de kommunene som ikke selv har ekstraordinært høye inntekter som følge av eierskap til eller produksjon av kraft. En slik ordning kan administreres av kommunene gjennom en ekstraordinær utbetaling av skjønnsmidler via statsforvalterne.

Veksthusnæringen er en stor bransje i Rogaland, og for veksthusnæringen er CO₂ nødvendig for å få i gang fotosyntesen. For veksthusnæringen er situasjonen særlig krevende fordi elektrisk kraft utgjør en svært stor andel av de samlede kostnadene i denne næringen. Veksthusprodusentene har også en betydelig kostnadsvekst som følge av den sterke økningen i prisen på gass, og isolerte tiltak knyttet til strømpris vil ikke være treffende nok for en del produsenter.

Rogaland Høyre vil:

- At det opprettes en søknadsbasert kommunal kompensasjonsordning for å bistå mindre bedrifter og frivillige lag og organisasjoner som nå sliter med høye strømpriser.
- Se på konkrete kompensasjonsordninger for høy gasspris rettet mot veksthusnæringen.
- Opprette en kommunal kompensasjonsordning gjennom perioden med skyhøye strømpriser for lag og organisasjoner som har strømgifter til drift av anlegg.
- Se på konkrete kompensasjonsordninger til strømutgifter for bedrifter.

Vedtatt på Rogaland Høyres årsmøte 5. februar 2022.